

جمعه های انتظار؛ برجسته ترین ویژگی امام زمان (عج) و حکومت ایشان چیست؟

عدالت گستری در میان جامعه بشریت آنچنان ضروری و مهم است که خداوند بعثت همه پیامبران و نازل کردن کتاب‌های آسمانی را به آنان برای اجرای عدالت در میان امت‌ها و ریشه‌کن شدن ظلم معرفی کرده است.

عدالت گستری در میان جامعه بشریت آنچنان ضروری و مهم است که خداوند بعثت همه پیامبران و نازل کردن کتاب‌های آسمانی را به آنان برای اجرای عدالت در میان امت‌ها و ریشه‌کن شدن ظلم معرفی کرده است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: طبق روایات اهل بیت علیهم السلام مهمترین ویژگی امام مهدی (عج) و حکومت ایشان عدل معرفی شده است.

کم تر حدیثی درباره آن حضرت آمده که عدل ایشان در آن یادآوری نشده باشد و در اینجا به چند مورد بسنده می کنیم:

از رسول اکرم (ص) در وصف امام قائم (ع) آمده: «أول العدل و آخره . . .» ؛ [او] اول و آخر عدل است. (۱)

در کمال الدین از پیغمبر اکرم (ص) منقول است که فرمود: «به درستی که خلفا و اوصیای من و حجّت‌های الهی بر خلق بعد از من دوازده نفرند، اولشان برادرم و آخرشان پسر من است. عرض شد: یا رسول الله! برادرت کیست؟ فرمود: علی بن ابی طالب. گفته شد: پسر من کیست؟ فرمود: همان مهدی که زمین را از قسط و عدل پر کند، همچنان‌که ملامال از ستم و ظلم شده باشد.» (۲)

پیامبر اکرم (ص) فرمود: «شما را به ظهور مهدی (ع) بشارت می دهم؛ زمین را پر از عدالت می کند همان گونه که از جور و ستم پر شده است؛... و دل‌های پیروان محمد را پر از بی نیازی می کند، و عدالتش همه را فرا می گیرد.» (۳)

باز در حدیث دیگری از پیامبر اکرم (ص) می خوانیم: «زمانی فرا می رسد که زمین پر از ستم می شود و کسی نمی تواند (آشکارا) نام خدا را ببرد (و دم از حق و عدالت بزند)؛ سپس خداوند عزوجل مردی را از من و خاندان من، بر می انگیزد؛ که زمین را پر از عدل می کند آن گونه که پیش از او، پر از ستمش کرده اند.» (۴)

و از حضرت سید الشهدا (ع) روایت شده که فرمود: «اگر از عمر دنیا باقی نماند مگر یک روز، خداوند عزّ و جلّ آن روز را آن قدر طولانی می کند تا این که مردی از فرزندانم خروج کند، سپس زمین را پر از عدل و قسط سازد، همچنان‌که از ستم و بیداد پر شده باشد، شنیدم که پیغمبر (ص) این را می فرمود.» (۵)

«امام زمان در لحظات نخستین پس از تولد، دهان به سخن گشوده و فرمود: «خداوندا! به آنچه بر من وعده دادی وفا کن و امر مرا به کمال برسان و گام‌های مرا استوار بدار و زمین را به دست من آکنده از عدل و داد ساز.» (۶)

در دعای افتتاح نیز می خوانیم: «اللهمّ و صلّ علی ولیّ أمرک القائم المؤمّل و العدل المنتظر» ؛ پروردگارا درود بفرست بر ولیّ امرت که قیام کننده و امید مردم و عدل منتظر است. (۷)

اما منظور از عدل و قسط که امام مهدی (عج) به آن موصوف شده اند، چیست؟!

«عدل به عنوان یکی از اصول پنجگانه آیین ما به گفته راغب اصفهانی معنای مساوات را در بردارد. عدل تقسیم مساوی است. قسط دست یافتن به سهم و نصیب از روی عدالت است.» (۸)

«در مقابل قسط و عدل، ظلم و جور قرار می گیرد.» (۹) «نقطه مقابل عدل، ظلم است و قسط نقطه مقابل جور است. فرق بین عدل و قسط این است که عدالت یعنی حق دیگری گرفته نشود و قسط این است که بین افراد تبعیض نشود، پس ظلم به نفع خویشان گرفتن و جور حق کسی را به دیگری دادن است.»

به عنوان مثال، یک وقت خانه شخصی را برای خودم می گیرم، که این ظلم است و یک وقت خانه او را می گیرم و به دیگری می دهم که این جور است. نقطه مقابل این است که خانه زید را نمی گیرم برای خودم که این عدل است و اگر به کسی هم ندهم این قسط است، پس قسط عدم تبعیض و عدل عدم ظلم است.» (۱۰)

«عدل به معنای رعایت دقیق حق و حقوق مردم و برابری همه آنها در برخورداری از حقوق و منافع مشروع و معقول خویش است، چنان که «ظلم» زیر پا نهادن حق و حقوق دیگران و نابرابری و تبعیض است.» (۱۱)

«عدل و عدالت گستری در میان جامعه بشریت، آنچنان ضروری و مهم است که خداوند بزرگ بعثت همه پیامبران مرسل و نازل کردن کتاب‌های آسمانی را به آنان برای اجرای عدالت در میان امت‌ها و ریشه‌کن شدن ظلم و ستم از میان آنان معرفی کرده است.» (۱۲)

«همه پیغمبران و اولیا برای این آمدند که پرچم توحید را در عالم به اهتزاز درآورند و روح توحید را در زندگی انسانها زنده کنند. بدون عدالت، بدون استقرار عدل و انصاف، توحید معنایی ندارد. یکی از نشانه‌ها یا ارکان توحید، نبودن ظلم و نبودن بی عدالتی است. لذا شما می بینید که پیام استقرار عدالت، پیام پیغمبران است. تلاش برای عدالت، کار بزرگ پیغمبران است.» (۱۳)

خداوند در آیه ۲۵ سوره حدید می‌فرماید: «همانا ما رسولان خود را با ادله و معجزات فرستادیم و برای‌شان کتاب و میزان نازل نمودیم تا با مردم به عدالت رفتار نمایند.»

و در آیه دیگری فرموده: «خدا به عدالت و نیکوکاری فرمان می‌دهد و به بخشیدن مال به خویشاوندان و از کارهای پلید و ناپسند و ستمکاری نهی می‌کند؛ او به شما پند می‌دهد تا مگر پند پذیرید.» (۱۴)

«تاکید بر عدالت به این سبب است که «در جامعه عادل و نظام دادگستر، انسان درست تربیت می‌شود و با آسایش و فراغت و امنیت به تکلیف تن می‌دهد و به مقررات و اصول اجتماعی و حقوق همگان احترام می‌گذارد و در پرتو چنین تعهدشناسی و مسئولیت پذیری است که به سعادت و خوشبختی دست می‌یابد و راه عروج به معنویت و خدا را در پیش می‌گیرد. در سایه سیاه ستم و اجتماع ستم بنیاد که هیچگونه امنیت اجتماعی و عدالت معیشتی نیست و خاطری آسایش ندارد نمی‌توان انتظار داشت مردمان وظیفه شناس باشند و از حدود خویش تجاوز نکنند و به احکام دین عمل کنند و احکام الهی در میان آنان زنده باشد و جریان یابد؛ اینها همه در سایه عدل تحقق می‌پذیرد. دین در سایه عدل زنده است و زنده می‌ماند.» (۱۵)

و این است که امام علی بن ابیطالب (ع) فرموده است: «اجرای عدالت سبب زنده بودن و زنده ماندن (عمل شدن به) احکام دین است.» (۱۶)

«درد بزرگ بشریت، امروز [هم] مساله فقدان عدالت است. همیشه دستگاه‌های ظلم و جور در سطح دنیا به شکل‌های مختلف بر مردم جفا کرده‌اند؛ بشریت را زیر فشار قرار داده‌اند و انسان‌ها را از حقوق طبیعی خود محروم کرده‌اند؛ اما امروز این معنا از همیشه تاریخ بیشتر است و رفع این را انسان از ظهور مهدی موعود می‌طلبد و انتظار می‌برد.» (۱۷)

آن بزرگوار با ظهورشان «... عدالت را در پهنه گیتی می‌گستراند و صفا و صمیمیت صدر اسلام را به آنها بازمی‌گرداند. خفته‌ای را بیدار نمی‌کند (یعنی کسی مزاحم آسایش کسی نمی‌شود) و خونی را [به ناحق] نمی‌ریزد.» (۱۸)

منابع:

۱- مکیال المکارم ج ۱ ص ۱۵۹، حدیث ابی که در کمال الدین آمده

۲- ترجمه مکیال المکارم ج ۱ ص ۱۶۰

۳- حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) ص ۲۶۹ به نقل از نورالابصار فی مناقب آل بیت النبوی المختار، ج ۱ ص ۱۵۶ و ۱۵۷

۴- همان، ص ۲۷۱ به نقل از امالی طبق نقل منتخب الاثر، صفحه ۱۶۸

۵- مکیال المکارم ج ۱ ص ۱۶۰ به نقل از کمال الدین ج ۱ ص ۲۸۰

۶- حکومت حضرت مهدی علیه السلام در عصر ظهور به نقل از کمال الدین ج ۲، ص ۴۲۸

۷- بخشی از دعای افتتاح، مفاتیح نوین، ص ۸۲۳

- ۸- عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام (پژوهشی در انقلاب جهانی مهدی (عج)) ، محمد حکیمی ص ۲۶
- ۹- ترجمه مکیال المکارم فی فوائد دعا للقائم آیت الله موسوی اصفهانی ، ج ۱ ص ۱۶۰
- ۱۰- از بیانات و درسهای آیت الله العظمی مکارم شیرازی
- ۱۱- حکومت حضرت مهدی علیه السلام در عصر ظهور، علی اصغر رضوانی
- ۱۲- دولت کریمه امام زمان (عج)، سید مرتضی مجتهدی سیستانی ص ۳۱
- ۱۳- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با بسیجیان ۱۳۷۸/۰۹/۰۳
- ۱۴- سوره نحل، آیه ۹۰
- ۱۵- عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام (پژوهشی در انقلاب جهانی مهدی (عج)) ، ص ۳۲
- ۱۶- همان ص ۳۲ به نقل از الحیة ۴۰۴/۶
- ۱۷- در انتظار ولی اعظم ص ۲۲ به نقل بیانات مقام معظم رهبری ۱۳۷۷/۰۷/۳۰
- ۱۸- با جاری انتظار ج ۱ ، ص ۱۵۸ به نقل از منتخب الاثر، ص ۷۸۴